

TEATER. Pääru Oja ja Anne Reemann tegid eelmine aasta kõige kõvemad rollid, parimad lavastused tegi aga Andr

Auhinnad kinnitavad, et elujõuline on ni

INTERVJU

HEILI SIBRITS
kultuuritoimetuse
juhataja

Eile, rahvusvahelisel teatripäeval jagati Estonia teatris 2014. aasta tehtud tööde eest teatriaasta auhindu. Sõnalavastuse žürii esimehel Ott Karulinil on seekordsete auhindade juures kõige suurem heameel selle üle, et ainuüksi sõnalavastuste nominentide seas on mainitud 27 lavastust üheteistkümnest teatrist.

Eesti teatri aastaauhindu jagab Eesti Teatriliit alates 1961. aastast. Igale laureaadile antakse üle klaasikunstnik Ivo Lille loodud «Theodori silm» ja Eesti Kultuurkapitali näitekunsti sihtkapitali rahaline stipendium.

Ott Karulin, palun iseloomusta 2014. aastat teatris, milliseid tendentse saab esile tõsta?

Kui eelmistel aastatel on olnud huvitav jälgida, kas ja kuidas sulanduvad Eesti teatrimaastikku postdramaatilised lavastused, st lavastused, mis ei lähtu tingimata näidendist ning kus tekst on võrdne väljendusvahend heli, liikumise ja visuaali kõrval, siis eelmise aasta järel võib väita, et võrdset elujõudu

on nii näidendil põhineval dramaatilisel kui postdramaatilisel teatril. Ehk kui keegi pelgas, et postdramaatiliste lavastuste osakaalu kasvuga kaob klassikaline teater ära, siis nüüd võib rahulikult nentida, et see hirm oli sama asjatu kui kunagine kartus, et televisioon raadio välja suretab.

Andres Noormetsale tõi laureaadi tiitli lausa kolm lavastust, palun iseloomusta mõne lausega tema lavastajakäekirja.

Näib, et Noormets on tabanud ära nn ideaalse repertuaariteatri lavastuse valemi ehk loob teoseid, mis nii intrigeerivad kriitikut kui ka toovad publiku saali. Mind paelub Noormetsa lavastuste puhul tema oskus ka keerulisi lugusid lihtsustamata selgelt jutustada ning töö näitlejatega. Pole harv, et mõni näitleja justkui avaneb uuesti või teise nurga alt just Noormetsa lavastuses, mida tõendavad ka seekordsed näitlejanominatsioonid.

Pääru Oja Billy roll lavastuses «Hõimud» oli tõesti vapustav, ent kuidas sa kirjeldaksid seda rolli neile, kel pole õnnestunud Eesti Draamateatris «Hõime» näha.

Oja rollilahendus võiks vaatajale oma kompromissituses ja töömahu osas heas mõttes meenutada Oscaritel pärjatud sooritusi, kus sageli hinnatakse totaalset ümberkehastumist. Kurttumma Billy mängimine – viipekee-

Ott Karulin

FOTO: MIHKEL MARIPUU

le ja tämbri äraõppimine – polnud siiski peamine, mis auhinna tõi. Pääru Oja on näitleja, kes suudab lavastust vedada ja kelle lavaline kohalolu sunnib teisi näitlejaid end kokku võtma. Ja seda nii «Hõimudes» kui eriti teises Ojale laureaadi tiitli toonud lavastuses «Vennas», mis on sisuliselt tema kolmetunnine monoloog.

Anne Reemannile tõi naispeaosauhinna roll lavastuses «Igatsus», mille poolest see roll eriline oli?

Olen varemgi öelnud, et see roll näitab, kui põhjendamatult üheplaaniiselt teda siiani on

kasutatud: selles rollis on valu, millele pealtnäha rõõmsameelne olek vaid sügavust lisab.

Miks võitis aasta lavastuse auhinna Theatrumi «Joobunud»?

Aasta lavastuse valib teatriliidu juhatus. «Joobunud» on kahtlemata eelmise aasta üks suurlavastustest, mida iseloomustab nii selge stiili ja eesmärgiga lavastajatöö kui ka mitu õnnestunud rolli. Selle lavastuse mõttemaailma ja stilistikaga ei pruugi nõustuda, aga professionaalne on see siiski vaieldamatult.

Esimest korda antakse tänavu üle etenduskunstide ühisauhind, mis ühendab nii sõna-, muusika- kui ka tantsuteatrit. Ühendžürii valis võitjaks Labürintteatriteatrite ühenduse G9. Milllega on tegu?

See on teater, kus publik on lavastuses aktiivne osaleja. Nende lavastused on rännakud – ja seda otseses mõttes ruumist ruumi – müstilistesse maailmadesse. Samas ei nõuta publikult väga suurt mugavustsoonist välja astumist, nii et nende lavastusi võib julgelt soovitada igähele.

Millisest teatrist Eestis puudu on ja millist on liiga palju?

Pigem küsiks, kas umbes 200 uuslavastust aastas liiga palju pole. Lavastuste proportsioonid on üsna hästi paigas, aga nii mõnigi kord on saalist väljudes tunne, et prooviperiood võinuks ehk veidi pikem olla.

Parimale naispeosatäitjale Anne Reemannile ulatas Ivo Lille loo

Muusikaauhinna Arne Mikule andis üle hilloo- ja Arvo Pärt.

Leida Rammo naiskõrvalosa

Näib, et Noormets on tabanud ära nn ideaalse repertuaariteatri lavastuse valemi ehk loob teoseid, mis nii intrigeerivad kriitikut kui ka toovad publiku saali.

Noormets.

postdramaatiline kui klassikaline teater

Theodori silma Ita Ever.

Pääru Oja valiti parimaks meespeaosatäitjaks.

Kõrvalt esimesena parimat Katarina Unti.

Parim meeskõrvalosatäitja on Gert Raudsep.

FOTOD: MIHKEL MARIPUU

Eesti teatrite mullused parimad

Aasta lavastus

- «Joobnud» (Theatrum)
Autor Ivan Vöröpajev / lavastaja Lembit Peterson / kunstnik Lilja Blumenfeld / liikumisjuht Tiina Mölder / helikujundaja Marius Peterson / valguskunstnik Rene Liivamägi / videokunstnik Sander Põldsaar / grimmi-kunstnik Helga-Aliis Saarlen / produtsent Aive Sarapuu

Lavastaja

- Andres Noormets
Lavastused «Deemonid» (Vanemuise teater), «Mandel ja merihobu» (Endla teater) ja «3 öde» (Rakvere teater)

Meespeaosatäitja

- Pääru Oja
Billy lavastuses «Hõimud» ja Willem lavastuses «Ven-nas» (mõlemad Eesti Draamateatris)

Naispeaosatäitja

- Anne Reemann
Varvara Pavlovna – lavastuses «Igatsus» (Tallinna Linna-teater)

Meeskõrvalosatäitja

- Gert Raudsep
Osatäitmised lavastustes «Mu naine vihastas» ja «Tõde, mida ma olen igatsenud» (mõlemad teatris NO99)

Naiskõrvalosatäitja

- Katarina Unt
Agnes lavastuses «Brand» (VAT Teater)

Etendus kunstide ühisauhind

- Labürintteatriühendus G9
Kaasavad ruumirännakud «Heleaines» ja «Mõtteaines» (mõlemad Tartu Uus Teater)

Kunstnik

- Pille Jänes
Kujundused lavastustele «Brand» (VAT Teater), «Surnud hinged» (Tallinna Linna-teater) ja «Keskmängustrateegia» (Eesti Draamateater)

Näitlejate liidu auhind

- Raivo E. Tamm

Algupärase dramaturgia auhind

- Martin Algus
«Väävelmagnooliad»
Klassikalise draamavormi värskendamise ning peensuseni läbitöötatud dialoogi kaudu ühiskondlikult kõneka-te teemade käsitlemise eest

Kristallkingakese auhind

- Vallo Kirs
Lavastused «Idroot», «Vanad ja noored» ja «Kahe isanda teener» (kõik Ugala teatris) ning «Hilrtest ja inimestest» (Tallinna Linna-teatris)
- Olga Zaitseva
Almirena Georg Friedrich Händeli ooperis «Rinaldo» ja Giannetta Gaetano Donizetti ooperis «Armujook» (mõle-mad rahvusoperis Estonia).

Salme Reegi nimeline auhind

- Leino Rei
Tundliku lavastatöö eest ta-judega mängivas lavastuses «Sill udus» (Tartu Uus Teater)

Ants Lauteri nimeline näitlejaauhind

- Sten Karpov
Erinevate rollide eest Endlas, Eesti Draamateatris, Vilmsi Suveteatris

Ants Lauteri nimeline lavastajaauhind

- Ivar Põllu
Dramaturg, lavastaja, teatri-juht. Tartu Uue Teatri looja

Rahel Olbrei nimeline auhind

- Ülo Vilimaa
Omanäoline tantsija ja isiku-pärase käekirjaga koreograaf, kes on oma loomingus edasi kandnud eesti balletile aluse pannud Rahel Olbrei ja Ida Urbell traditsioone.

Tantsuauhind

- Tiina Ollesk ja Rene Nõmmik «...an Blue»
Läbinisti eestimaine teos, mille kunstiline küpsus on saavutatud tihedas koostöös muusikute, valguskunstniku ning isikupärase tantsijatega (Fine 5 ja Vaba Lava).

Balletiauhind

- Sergei Upkin
Iason lavastuses «Medea» ja Prints lavastuses «Uinuv

kaunitar» (mõlemad Eesti Rahvusballetis)

Sõnalavastuste muusikalise kujunduse auhind

- Toomas Lunge
Originaalmuusika Emajõe Suveteatri lavastustele «Üle linna Vinski» ning «Karid ja kõrgused»

Otto Hermannini nimeline auhind

- Heiti Riismäe
Rahvusoper Estonia fagotti-rühma kontsertmeister, oma ala professionaal ja eeskujulik kolleeg, kes töötab rahvusoperis Estonia alates aastast 1976.

Muusikaauhind

- Jassi Zahharov
Paavali Lempelluse tegelaskuju kõrgetasemelise vokaalse ja lavalise teostuse eest Eduard Tubina ooperis «Reigi õpetaja» (Vanemuise teater).

- Arne Mikk
Paul Hindemithi ooperi «Pikk jõulueine» haarava ansambli-tööga lavastuse eest (rahvusoper Estonia).

Reet Neimari nimeline kriitikaauhind

- Alvar Loog
Järjepidev teatrikriitik, kellel õnnestus tekitada elav ja vastukaja pälvitud arutelu teatri ja performance'i piiridest.

Lavastust ettevalmistava töötaja auhind

- Reigo Tammjärv
Pealavameister teatris NO99. Loominguliselt ja insener-tehniliselt keerulisi lahendusi nõudva töö eest lavastuste ettevalmistamisel ja rahvusvahelistes koostööprojektides.

Etendust teenindava töötaja auhind

- Kadri Tammiste
Etenduse juht Eesti Draamateatris. Lavastuste kindlakäelise hoidmise eest: töökalt, täpselt, nõudlikult, abivalmilt, sõnakalt ja naeratavalt.

Haldus- ja administratiivtöötaja auhind

- Lea-Liisbet Peterson
Trupijuht rahvusoperis Estonia. Professionaalse töö eest trupijuhina, inimliku panuse eest kollektiivi hinge ja südametunnistusena, kes säilitab rahu ka kõrge keerulisemates olukordades.

Aleksander Kurtna nimeline auhind

- Sigrid Tooming ja Paul-Eerik Rummo
Henrik Ibseni värsdraama «Brand» tõlke eest. Sigrid Toominga proosatõlkele toetudes on Paul-Eerik Rummo leidnud stillipuhta värsikeele, mis võimaldas Ibseni XIX sajandi riimiuule tuua tänapäeva.